

Delfshaven

Wandeling (ca. 1.5 uur)

Illustratie: Caroline Ellerbech

Open Monumenten Dag Rotterdam
omdrotterdam.nl

Delfshaven

Start:

Metrostation Coolhaven

Buiten gekomen sta je aan de Coolhaven. Rechts ligt de Pieter de Hoochbrug waaronder Museum Rotterdam '40 - 45 NU zich bevindt.

Museum Rotterdam '40-'45 NU

Leer hier meer over het bombardement op Rotterdam op 14 mei 1940 en hoor de aangrijpende en persoonlijke verhalen van de mensen die het meemaakten.

Ga naar de opgang van de brug, via de trap naast de brug. Eenmaal over de brug ga je direct naar beneden via de trap links. Je bent nu op het Coolhaveneiland. Ga naar rechts - niet onder de brug door - en blijf beneden aan de kade langs het water lopen. Aan het eind van de parkeerplaats zie je rechts De Machinist.

1. De Machinist (1952)

De huidige naam van dit industriële pand verwijst naar de oorspronkelijke functie ervan, als machinistenschool voor de koopvaardij. Het werd met dat doel in 1952 ontworpen door de architecten C. Elffers en B.J.K. Cramer. Later werd het gebruikt als Scheepvaart & Transport College. Tussen 2008 en 2009 werd het pand verbouwd. Nu staat het bekend als kennis-, kunst- en cultuurfabriek, met diverse creatieve bedrijven die er gevestigd zijn en gelijknamig restaurant De Machinist.

Little C (2018-2021)

Tegenover De Machinist, aan de overkant van het water, zie je 'Little C'. Little Coolhaven is een nieuwbouwproject bestaande uit 15 woon- en werkgebouwen en opgezet als 'village' in de stad. De stalen loopbruggen en grote raampartijen met robuuste raamlijsten hebben hier en daar wat weg van de stoere looks van hun overbuurman uit 1952.

Loop om De Machinist heen. Via een trappetje bereik je de Willem Buytewechstraat. Recht voor je ligt het vroegere Belastingkantoor aan de Puntegaalstraat (dat al snel werd verbasterd tot Plukmekaalstraat).

2. Voormalig Belastingkantoor Puntegale (1948)

In 1948 opende het Centraal Belasting Gebouw, door H. Hoekstra ontworpen. De bouw startte in 1938, maar liep door WOII vertraging op. Bij hervatting van de bouw werden moderne aanpassingen in het ontwerp doorgevoerd, zoals de toevoeging van een zogenaamde 'paternosterlift'. Na het vertrek van de Belastingdienst in 1996, kreeg 'Puntegale' een woonfunctie en werden 200 appartementen opgeleverd in 1998. Sinds 2002 is het een rijksmonument.

Ga rechts de Puntegaalstraat in en wandel langs de Puntegale (aan je rechterzijde). Links zie je de sluisen van de Parkhaven. Aan het eind van de Puntegaalstraat ga je rechts de Westzeedijk op. Ga de eerste links, steek het zebrapad over en loop naar beneden.

Je bent nu op de Sint-Jobsweg en loopt rechtdoor tot je aan je linkerhand de Sint-Jobskade ziet (het MAAS podium is aan je rechterhand). Sla deze in. Ga aan het einde naar rechts op de Sint-Jobsstraat. Loop langs het water naar de Waterbushalte. Vanaf dit punt zie je het water en de achterzijde van Pakhuis Sint Job.

Pakhuis Sint Job (1912-1914)

N.V. Blaauihoevenveem (Amsterdam Rotterdam Antwerpen) gaf architecten J.J. Kanters en Fr. Eriksson de opdracht een pakhuis te ontwerpen. 'St. Job' werd vanaf 1912 in Rationalistische stijl gebouwd aan de net aangelegde St. Jobshaven (1908). De grootte en constructie van gewapend beton met stalen kolommen maakten het gebouw voor die tijd revolutionair in Europa. Tussen 1999 en 2005 wordt de begane grond van het pand in gebruik genomen door partygoeroe Ted Langenbach, als de legendarische club Now & Wow. In 2005 start een verbouwing waarbij het pand tot woon- en werkgebouw transformeert.

Loop nog een stukje rechtdoor en ga linksaf op de kade. Loop over de Sint-Jobshavenkade langs het water en ga vóór restaurant Goud het steegje in. Je bent nu in de Lloydstraat en vervolgt je weg terug richting de Sint Jobsweg. Je passeert hierbij de Schiecentrale aan je linkerhand.

3. Schiecentrale (1904)

Deze voormalige elektriciteitscentrale, in 1904 gebouwd door Gemeentewerken Rotterdam, werd in de jaren negentig gerenoveerd en getransformeerd tot filmstudiocomplex. Hier werden bijvoorbeeld alle afleveringen van tv-serie Oppassen!!! (VARA) opgenomen en sinds 2007 biedt het ook een thuis aan RTV Rijnmond. In 2008 werd het gebouw opnieuw getransformeerd, herbestedend en uitgebreid naar ontwerp van architect Robert Winkel.

“Tegenwoordig zie je dat onafgewerkte en kale beton vaker, maar destijds was dat ongehoord. Ik vond het goed passen bij het gebouw en de stad”

Als je werk ook je woning wordt: architect Robert Winkel ontwierp de uitbreiding van de Schiecentrale, ging er wonen op de bovenste verdieping en opende er het kantoor voor zijn bureau Mei Architects & Planners.

Lees zijn verhaal via omdrotterdam.nl/robert

Loop aan het einde van de straat via het trapje (rechts langs café Verhip) de dijk op. Ga een stukje naar rechts en steek bij de bushalte het zebrapad over. Sla linksaf naar de Pieter de Hoochstraat (let op: niet de Pieter de Hoochweg!) Je hebt nu zicht op de oude Zeevaartschool.

4. Zeevaartschool (1916)

In 1833 werd de Gemeentelijke Zeevaartschool te Rotterdam opgericht. Vanaf 1916 vestigde de school voor zeevaartkunde zich in het nieuwe pand, gebouwd in overgangsstijl en naar ontwerp van gemeentearchitect W. Dahlen. In het rijksmonument bevinden zich een schoolgebouw en conciërgewoning.

Loop verder de Pieter de Hoochstraat af en je passeert het schoolgebouw van De Theaterhavo/vwo.

5. De Theaterhavo/vwo (1928)

Het pand van De Theaterhavo/vwo werd in 1928 gebouwd voor het Rotterdamsch Lyceum in Zakelijk Expressionistische stijl en naar ontwerp van de architecten J.H. de Roos en W.F. Overeinder.

Vervolg je weg en ga na het speelplein rechtsaf de Coloniestraat in. Links zie je kerk De Brandaris.

6. Kerk De Brandaris (1934)

Dit karakteristieke kerkgebouw uit de jaren dertig van de vorige eeuw werd in 2013 genomineerd voor de Rotterdamse Architectuurprijs. In dat jaar werd de kerk in opdracht van de Evangelische Gemeente De Brandaris intern getransformeerd tot een multifunctionele accommodatie. De monumentale buitenzijde bleef behouden, de binnenzijde werd gemoderniseerd.

Sla aan het einde van de straat linksaf, de Coolhavenstraat in. Ga rechts de Schoonderloostraat in. Aan je linkerhand zie je de buurttuin Schat van Schoonderloo.

7. Schat van Schoonderloo

De Schat van Schoonderloo is een idyllisch buurtparkje in de Schoonderloostraat dat vrijwillig wordt beheerd door buurtbewoners. Het parkje bestaat uit vier tuinen: ‘aan het water’, ‘bij het bos’, ‘langs de straat’ en ‘rond de rozen’.

Vervolg je weg en ga linksaf de Korte Schoonderloostraat in. Sla direct weer linksaf, naar de Havenstraat. Rechts zie je een trapje naar beneden: neem de trap. Loop een klein stukje de Bataviakade in en ga de eerste rechts naar het V.O.C.-plein. Ga naar links en loop naar de Achterhaven. Hier passeer je het VOC Zeemagazijn.

8. VOC Zeemagazijn (1672)

Het VOC Zeemagazijn is gebouwd in 1672 in opdracht van de ‘Delftse kamer’ van de VOC. Het behoort daarmee tot de oudste gebouwen van Rotterdam en is één van de vier nog resterende zeemagazijnen in Nederland. Het gebouw zag er destijds iets anders uit: oorspronkelijk sierden een klokrentoren én vier schijnschoorstenen met hemelglobes het pand. De geschiedenis van de VOC in Rotterdam is minder bekend, toch werden op deze plek maar liefst 111 kleinere VOC-retourschepen gebouwd.

Steek de V.O.C.-brug over en ga rechtdoor de moutersteeg in. Links zie je Molen de Distilleerketel.

9. Molen de Distilleerketel (1727/1986)

Deze ronde, stenen molen is een windmolen en stamt uit 1986. De huidige molen is gebouwd pal naast de plek waar de oorspronkelijk gebouwde Distilleerketel uit 1727 stond. De oude molen maalde mout tot moutschroot voor de distilleerderijen en ging verloren na een brand. De herbouwde molen was in bedrijf tot 1922 en brandde af tijdens WOII. Slechts de romp bleef staan tot de herbouw in de jaren negentig, die fungeert vandaag de dag als korenmolen.

“We scheppen het meel en bakken alles zelf, dat is best bewerkelijk, maar daarvoor ook veel lekkerder”

Dankzij de inspanningen van Virginia en Erwin draait de Molenwinkel in Delfshaven harder dan de wieken ervan.

Lees hun verhaal via omdrotterdam.nl/virginia

Ga de brug over en sla rechtsaf naar de Voorhaven. In deze straat zie je twee monumenten: het Henkespand op nummer 19 en het voormalige Burger Weeshuis op nummer 57.

Voormalig Burger Weeshuis (1775), Voorhaven 57

Cornelis Leonardus van der Straal laat bij zijn overlijden in 1872 zijn statige woonhuis aan de Voorhaven in Delfshaven na aan de gemeente Rotterdam met de wens het tot een weeshuis te maken. Zo ontstond het Burgerweeshuis aan de Voorhaven 57. WOII betekent het einde van het weeshuis. In 1952 wordt het heropend als "Jeugdhuis Piet Hein", een voorloper van "Buurthuis Piet Hein". Fun fact: de jonge André van Duin gaf er in die tijd een van zijn eerste optredens. Stadsherstel kocht het pand in 2010. Anno nu fungeert het als broedplaats voor creativiteit. Na een grondige restauratie en verbouwing in 2014, biedt het onderdak aan een creatieve groep Rotterdamse makers en ondernemers.

"In 2011 verkeerde het pand in een verwaarloosde staat en betaalde ik vrij weinig huur: juist voor creatieven is dat een belangrijke voorwaarde"

David Derksen was een van de eersten die een plek in het voormalige weeshuis huurde met zijn ontwerpstudio David Derksen Design. In 2011 betrok hij een ruimte, toen nog op antikraak-basis. Hij verhuisde in die tijd meerdere malen intern, werd voorzitter van de Stichting Voorhaven 57 en maakte de grondige renovatie en restauratie van het pand mee.

Lees zijn verhaal via omdrotterdam.nl/david

Vervolg je weg op de Voorhaven, die overgaat in de Aelbrechtskolk. Hier bevindt zich monumentaal blok op nummer 3-9: Aleid.

10. Aleid, Aelbrechtskolk 3-9

Aleid is de naam van een nieuwe culturele hotspot die hier in het hart van historisch Delfshaven ontstaat. Met dat doel wordt dit blok - een toonbeeld van neorenaissance - getransformeerd.

Aan het einde van de straat ga je rechtsaf en sla weer rechtsaf naar de Voorstraat. Op nummer 13 vind je het Zakkendragershuisje.

11. Zakkendragershuisje (1653)

Op deze plek kwamen in de 17e eeuw de broeders van het Zakkendragersgilde bijeen als er een schip vol grondstoffen voor de distilleerderijen in Delfshaven werd gelost. Er werd dan een klok geluid waar de zakkendragers op afkwamen. De laatste zakkendragers werkten tot 1943 bij Van Nelle, daarna namen de hijskranen het over. Tot 2007 was hier een tingieterij gevestigd. Sinds 2017 dient het exposities en kleine culturele evenementen van theatergroep Drijfzand.

Loop door waar de Voorstraat overgaat in de Aelbrechtskolk. Op nummer 12 zie je Brouwerij De Pelgrim. Op nummer 33b de Pelgrimvaderskerk.

12. Voormalig Raadhuis / Brouwerij De Pelgrim (1580)

Dit voormalige raadhuis is één van de oudste gebouwen van Rotterdam. Tijdens de bouw in 1580 was Delfshaven nog een stadsdeel van Delft. Destijds was het de woning van de rentmeester. Toen Delfshaven zelfstandig werd, fungeerde het als stadhuis. Tegenwoordig is dit het thuis van proeflokaal en stadsbrouwerij De Pelgrim.

13. Pelgrimvaderskerk (1761)

In 1620 vertrokken vanaf de kade voor de kerk de pelgrimvaders naar de Nieuwe Wereld, de huidige Verenigde Staten. Zij worden nog steeds gezien als de oprichters van de huidige Amerikaanse samenleving, met Thanksgiving Day als belangrijke nationale feestdag. Het gebouw van de Nederlands Hervormde Kerk is een laatgotische kruiskerk met voorgevel uit 1761, bekroond met houten klokkentoren.

Ga na de kerk linksaf de Piet Heynstraat in. Hier staat het geboortehuis van Piet Hein, niet te missen door de grote letters op de gevel. Loop aan het einde van de straat het trapje op naar de brug en ga, aan het einde van de brug, direct links het trapje af. Nu ben je weer in de Coolhaven. Loop langs de kade van Coolhaven met het water aan je linkerhand. Op de eerste splitsing sla je rechts de Dunantstraat in en zie je het imposante WYT-pand.

14. WYT-pand (1925)

Een eeuw lang (tot 1987) gaf drukkerij en uitgeverij Wyt & Zn. in Rotterdam o.a. het Dagblad Scheepvaart uit, met succes. Wyt kon zich dit prachtige pand permitteren, gebouwd tussen 1923 en 1925 naar een ontwerp van de vooraanstaande architect W. Kromhout Czn. In 2003 werd het monumentale bedrijfscomplex gekocht en gerestaureerd door Stadsherstel Rotterdam. Tot 2016 huurde hier architectenbureau MVRDV (De Markthal, Depot Boijmans Van Beuningen).

Steek de brug over richting metrostation Coolhaven: je bent weer waar je begon, de route is ten einde.

Heb je nog energie over?

Loop dan een paar meter verder, steek de Rochussenstraat over en wandel de Heemraadssingel op.

Heemraadssingel

Deze schilderachtige singel is 1,5 km lang en aangelegd rond 1900. Het maakte deel uit van een uitbreidingsplan van G.J. de Jongh.

